

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoPr/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205528
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8718205528.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E., právne zastúpená AK - TARABČÁK s. r. o., so sídlom Hlavná 13, 080 01 Prešov, IČO: 36 859 109, 2/ A. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX E., 3/ A. I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX E., žalobcovia 2/, 3/ právne zastúpení JUDr. Vladimír Poch, advokát, so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov, IČO: 37 936 417, proti žalovanému: Stredná odborná škola ekonomiky, hotelierstva a služieb J. K., L. F. X, E., so sídlom L. F. X, XXX XX E., IČO: 36 155 993, právne zastúpená JUDr. Matúš Hrib, advokát, so sídlom Tehelná 46, 085 01 Bardejov, IČO: 42 246 237, o neplatnosť výpovedí z pracovného pomeru a iné s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 11Cpr/25/2018 - 412 zo dňa 10.07.2023 (vec aktuálne vedená pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 16Cpr/14/2023), v znení opravného uznesenia Okresného súdu Prešov č. k. 16Cpr/14/2023 - 467 zo dňa 22.05.2024, jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad v záhlaví označeným rozsudkom (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že:

„I. Súd určuje, že výpoveď z pracovného pomeru zo dňa 11.09.2018 daná Obchodnou akadémiou so sídlom Komenského 5, Bardejov, ktorú obdržala žalobkyňa v 1. rade dňa 10.09.2018 je neplatná a pracovný pomer naďalej trvá.

II. Súd určuje, že výpoveď z pracovného pomeru zo dňa 07.09.2018 daná Obchodnou akadémiou so sídlom Komenského 5, Bardejov, ktorú obdržala žalobkyňa v 2. rade dňa 07.09.2018 je neplatná a pracovný pomer naďalej trvá.

III. Súd určuje, že výpoveď z pracovného pomeru zo dňa 04.09.2018 daná Obchodnou akadémiou so sídlom Komenského 5, Bardejov, ktorú obdržal žalobca v 3. rade dňa 06.09.2018 je neplatná a pracovný pomer naďalej trvá.

IV. Žalobkyňa v 1.rade má voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalobkyňa v 2.rade má voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žalobca v 3.rade má voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Prípud právne posúdil podľa § 27, § 29 ods. 1 a 3, § 29a, § 47 ods. § 63 ods. 1, § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 311/2011 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“), ďalej § 3 ods. 1 a § 39 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), ako

aj § 3 ods. 10, § 3a ods. 1 písm. e), § 23 ods. 1 a 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“).

3. Z vykonaných dôkazov mal preukázané, že žalobcovia boli na základe pracovných zmlúv zamestnancami Obchodnej akadémie so sídlom Komenského 5, Bardejov zriadenej Rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja č. M./X-XX zo dňa 01.07.2002. Dňa 24.05.2018 bolo predsedom Prešovského samosprávneho kraja vydané Uznesenie č. 61/2018 z 5. zasadnutia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja z 21.05.2018, a to k návrhu na zmeny v Sieti škôl a školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania SR. Týmto uznesením bolo schválené vyradenie Obchodnej akadémie, Komenského 5, Bardejov zo Siete škôl a školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania SR a zaradenie študijných odborov XXXX A. M. K., XXXX A. B. C., XXXX A. N. L., XXXX O. P. Q. P. R. M. S. K. J. K., L. F. X, E. od 01.09.2018. Ďalej Okresný súd Poprad zistil, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky rozhodujúc na základe žiadosti Prešovského samosprávneho kraja z 22.06.2018, po zabezpečení si stanovísk od relevantných orgánov vydalo pod č. XXXX/XXXX:X-XXXX dňa 18.07.2018 Rozhodnutie, ktorým vyradilo Obchodnú akadémiu, Komenského 5, Bardejov k 31.08.2018 zo siete škôl a školských zariadení s tým, že výchovu a vzdelávanie žiakov vyradenej obchodnej akadémie bude zabezpečovať Hotelová akadémia J. K., L. F. X, E.. Prešovský samosprávny kraj vydal dňa 20.09.2018 Všeobecne záväzné nariadenie č. 66/2018, ktorým zrušil Obchodnú akadémiu, Komenského 5, Bardejov k 30.09.2018. V zmysle čl. II. uvedeného VZN je nástupníckou organizáciou zrušenej obchodnej akadémie Hotelová akadémia J. K., L. F. X, E. a práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov vykonávajúcich činnosť v rušenej strednej škole prechádzajú od 01.10.2018 na uvedenú hotelovú akadémiu, teda na žalovaného. Keďže toto Všeobecne záväzné nariadenie nebolo prijaté trojpätinovou väčšinou, z dôvodu ktorého bolo na základe protestu prokurátora zrušené. Nadväzne skutkovo ustálil, že obchodná akadémia, ako zamestnávateľ, s ktorým mali žalobcovia uzatvorené pracovné zmluvy, im dal výpovede v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) ZP. Výpoveď daná žalobkyni v 1.rade je datovaná dňom 11.09.2018, prevzala ju 10.09.2018. Výpoveď daná žalobkyni v 2.rade je datovaná dňom 07.09.2018, prevzala ju 7.9.2018 a výpoveď žalobcovi v 3.rade zo dňa 04.09.2018 si tento prevzal dňa 06.09.2018. V záhlaví výpovedí je uvedená Obchodná akadémia, za ktorú je podpísaná I. T. F., poverená vedením školy. Na základe toho Okresný súd Poprad ustálil, že žalobkyni 1/ výpovedná doba končila dňom 31.12.2018, žalobkyni 2/ dňom 30.11.2018 a žalobcovi 3/ taktiež dňom 30.11.2018. Ďalej vychádzal z Rozhodnutia zamestnávateľa (Obchodnej akadémie, Komenského 5, Bardejov) o organizačných zmenách a zmene organizačnej štruktúry č. 2/2018/123 datovaného 30.08.2018, odvolávajúceho sa na Rozhodnutie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 2018/9916:2-10H0 podpísaného I. F. za riaditeľku školy I. I. S. a usmernenie Prešovského samosprávneho kraja, odboru školstva, mládeže, telesnej výchovy a športu č. XXXXX/XXXX/XXXXXX-X z 30.08.2018 s tým, že na základe tohto usmernenia sa vedenie školy musí vysporiadať s pracovnoprávnymi vzťahmi zamestnancov školy a rozviazať so všetkými zamestnancami školy pracovný pomer výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP k 31.08.2018 z dôvodu nadbytočnosti, pretože zamestnávateľ už ďalej nebude potrebovať ich práce vykonávané v rozsahu dohodnutom pracovnou zmluvou. Na toto rozhodnutie sa následne odvolávajú výpovede, ktoré boli žalobcom dané v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) ZP, uvádza sa v nich nadbytočnosť žalobcov, keďže zamestnávateľ už naďalej nepotrebuje práce nimi vykonávané v rozsahu dohodnutom pracovnými zmluvami s tým, že nemá možnosť ich ďalej zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas, nemá možnosť im ponúknuť inú vhodnú prácu, nemá žiadne iné voľné pracovné miesto v mieste dohodnutom ako miesto výkonu práce.

4. Právne uzavrel, že v zmysle rozhodnutia o organizačnej zmene mali byť so všetkými zamestnancami obchodnej akadémie rozviazané pracovné pomery výpoveďami a že rozhodnutie o organizačnej zmene z 30.08.2018, ani rozhodnutie ministerstva z 18.07.2018 nehovoria nič o tom, že by nástupníckou organizáciou zrušenej obchodnej akadémie mal byť žalovaný, iba z rozhodnutia ministerstva vyplýva, že výchovu a vzdelávanie žiakov vyradenej obchodnej akadémie bude zabezpečovať hotelová akadémia. Vychádzajúc z uvedených skutočností mohla byť žalobcom daná výpoveď len v zmysle § 63 ods.1 písm. a) ZP, nie podľa písm. b) tohto ustanovenia, podľa ktorého bola táto výpoveď daná, záver ktorý je súladný aj s obsahom predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, podľa ktorého je výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce daný v prípade zrušenia zamestnávateľa vtedy, ak sa zamestnávateľ ruší bez právneho nástupcu, čo bol daný prípad, pretože v čase dávania výpovedí sa obchodná akadémia rušila bez právneho nástupcu. Keďže v danom čase zamestnávateľ

nezanikal s právnym nástupcom, jeho zrušenie znamenalo aj zánik pracovnoprávných vzťahov a bolo potrebné ukončiť pracovné pomery najneskôr ku dňu zániku zamestnávateľa. Aj v zmysle uznesenie PSK č. 61/2018, aj v zmysle rozhodnutia ministerstva č. XXXX/XXXX:X-XXXX z 18.07.2018 bola obchodná akadémia vyradená zo siete škôl a školských zariadení k 31.08.2018. Keďže ku dňu vyradenia zamestnávateľa zo siete škôl neboli ukončené pracovné pomery, malo sa postupovať podľa § 31 ods. 5 ZP, čiže ak sa zrušuje zamestnávateľ, určí orgán, ktorý zamestnávateľa zrušuje, ktorý zamestnávateľ je povinný uspokojiť nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa alebo uplatňovať jeho nároky. Sice až Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 69/2019 zo dňa 04.02.2019 ku dňu 30.09.2018 (späťne!) sa zrušila obchodná akadémia (predtým neplatne VZN č. 66/2018 zo dňa 20.09.2018), ale to, že sa k 31.08.2018 vyraduje zo siete škôl bolo známe už oveľa skôr, teda bolo známe aj to, že od 01.09.2018 dôjde k zániku výkonu funkcie riaditeľa školy, škola nemala právo vykonávať výchovu a vzdelávanie a nemala právo na financovanie zo štátneho rozpočtu. Ako z rozhodnutia zamestnávateľa vyplýva, tento musel pracovné pomery zamestnancov ukončiť na základe pokynu zriaďovateľa, teda toho, kto školu vyradenú zo siete zrušuje. Usmernenie zriaďovateľa, aby obchodná akadémia v súvislosti s jej vyradením zo siete rozviazala pracovné pomery zamestnancov (z rozhodnutia vyplýva, že išlo pre zamestnávateľa o záväzný pokyn) mohlo byť dôvodné len v prípade, ak sa škola po jej vyradení zo siete rušila bez právneho nástupcu. Výpovede boli žalobcom dané po vyradení obchodnej akadémie zo siete, kedy bolo zrejmé, že škola sa bude rušiť. Nakoľko z rozhodnutia zamestnávateľa nevyplýva iná organizačná zmena a iný dôvod, mohli tieto skutočnosti existujúce v okamihu dania výpovedí zakladať len výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) ZP. Vzhľadom k tomu zaujal názor, že konanie zriaďovateľa sa priecilo dobrým mravom a výpovede dané žalobcom boli im dané nedôvodne a v rozpore s dobrými mravmi, preto dôvod výpovede nebol uvedený pravdivo a boli porušené ustanovenia ZP. Nadväzne konštatoval, že vyradením obchodnej akadémie zo siete škôl došlo k zániku výkonu funkcie riaditeľa školy, škola nemala právo vykonávať výchovu a vzdelávanie a nemala právo na financovanie zo štátneho rozpočtu, bola bez právnej subjektivity, nebola spôsobilá byť účastníkom pracovnoprávných vzťahov, nakoľko nebola spôsobilá si plniť základné povinnosti, ktoré zamestnávateľovi ukladá § 47 ods. 1 písm. a) ZP, t.j. prideľovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, keď na vykonávanie dohodnutého druhu práce od 01.09.2018 nemala oprávnenie a túto prestala vykonávať, pričom od 01.09.2018 nemala právo na finančné zabezpečenie zo štátneho rozpočtu a prestala byť rozpočtovou organizáciou. Od 01.09.2018 tak nemohla u nej nastať ani organizačná zmena, ktorú predpokladá ustanovenie § 63 ods. 1 písm. b), z dôvodu ktorého boli žalobcom dané výpovede. Súčasne konštatoval, že v danom prípade tiež nemohla nastať fikcia skončenia pracovného pomeru dohodou v zmysle § 29a ZP, k čomu poukázal na porušenie § 29 ZP, t.j. povinnosti informovať o dátume prechodu, dôvodoch prechodu, pracovnoprávných, ekonomických a sociálnych dôsledkoch prechodu na zamestnancov, plánovaných opatreniach prechodu vzťahujúcich sa na zamestnancov, čo považoval za predpoklad platného rozhodnutia o organizačnej zmene a následnej výpovede pred tým, ako malo dôjsť k prechodu práv a povinností podľa VZN 69/2019 zo 04.02.2019, a to späťne k 01.10.2018. V konaní bolo preukázané, že ani zo strany obchodnej, ani hotelovej akadémie neboli ku dňu prechodu, ani v deň prechodu so žalobcami vedené žiadne rokovania o zmene ich pracovných zmlúv, v súvislosti s prechodom práv a povinností - neexistovali tak ku dňu prechodu tie skutočnosti, ktoré by zakladali skončenie pracovných pomerov podľa § 29a ZP. Rokovanie o zmene pracovnej zmluvy sa teda konalo až po prechode práv a povinností, kedy už nie je možné na takéto konanie uplatňovať ustanovenie § 29a ZP. Uzavrel, že k fikcii skončenia pracovného pomeru podľa § 29a ZP nemohlo dôjsť, žalobcom už bola daná výpoveď, plynula výpovedná lehota, výpovede neboli odvolané, na odvolanie nebol daný súhlas; k skončeniu pracovného pomeru počas výpovednej doby môže dôjsť, ak sú splnené podmienky pre jeho skončenie z iného existujúceho dôvodu, fikcia podľa § 29a ZP však nie je iným dôvodom pre skončenie pracovného pomeru, pričom výpovede platne odvolané neboli. Okrem toho dospel k záveru, že I. F. nebola od 01.09.2018 zamestnancom Obchodnej akadémie, ale zamestnancom Hotelovej akadémie, že z dokazovania nie je zrejmé, kto poveril vedením školy I. F. a preto z dokazovania nie sú zrejmé dôvody, pre ktoré mala byť I. F. oprávnená dať výpovede, keď od 30.8.2018 bola poverená vedením školy počas neprítomnosti riaditeľky školy žalobkyňa 1/ a opak relevantným spôsobom preukázaný nebol. Poverenie, ktoré vydal predseda PSK bolo vydané v čase, keď funkcia riaditeľky existovala a bola obsadená, a preto nemohol poveriť inú osobu konaním za Obchodnú akadémiu. V prípade zrušenia školy alebo školského zariadenia školský zákon neumožňuje poveriť vedením iného pedagogického pracovníka, pričom ak je škola vyradená zo siete k 31.08., už v tom čase do 31.08. má byť rozhodnuté o tom, že sa škola zrušuje a či sa zrušuje s právnym alebo bez právneho nástupcu. Preto I. F. nemohla dať platne výpovede z pracovného pomeru v Obchodnej akadémii. Navyše žalobkyňa 1/ bola od 31.08. práceneschopná, preto išlo o výpoveď v ochrannnej dobe, ktorá je aj z dôvodu podľa § 64 ods. 1 písm. a) ZP neplatná.

5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vychádzajúc zo záveru o plnom úspechu žalobcov 1/ až 3/ v konaní.

6. Voči napadnutému rozsudku podal z odvolacích dôvodov v zmysle § 365 písm. d), e), f) a h) CSP v celom rozsahu odvolanie žalovaný, žiadajúc rozhodnutie Okresného súdu Poprad zmeniť, žalobu v celom rozsahu zamietnuť, a žalovanému priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%. V odvolaní v podstatnom namietal, že nemožno žalovať trvanie pracovného pomeru na základe neplatnosti dôvodu, ktorým pracovný pomer neskončil. Napadnutý rozsudok podľa odvolateľa nereflektuje na skončenie pracovného pomeru fikciou v zmysle § 29a ZP. Žalobcovia netrvali na zamestnávaní, čo explicitne vyjadrili svojím nesúhlasom s odvolaním výpovede, napriek čomu podali žalobu, ktorej podmienkou je predpoklad, že zamestnanec na ďalšom zamestnávaní trvá. Namietal tiež, že v rozhodnutí bol zmiešaný stav na základe dôkazov, ktorý bol pred zrušením Obchodnej akadémie a stav, pri ktorom sa žalovaný stal jej právnym nástupcom. Mal za to, že na základe nesprávneho úradného postupu PSK alebo jeho poslancov nie je možné žalovať pracovnoprávny spor voči inému subjektu, ktorý postupoval výlučne zákonne. Ďalej namietal opakované stotožňovanie konania PSK s konaním žalovaného, nesprávne právne posúdenie vyradenia školy zo siete a jeho stotožnenie so zrušením školy, nesprávne spájanie povinnosti žalovaného podľa § 29 ZP s právom zamestnanca podľa § 29a ZP, a voči žalobkyňi 1/ aj neprípustnosť rozšírenia dôvodov neplatnosti pracovného pomeru po uplynutí zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty dvoch mesiacov a tým nemožnosť skúmania platnosti výpovede s ohľadom na jej doručenie v ochranej dobe.

7. K odvolaniu žalovanej sa podaním zo 07.11.2023 vyjadrila žalobkyňa 1/. Vo svojom vyjadrení poukázala na to, že tvrdenia žalovanej v odvolaní nezodpovedajú vykonaným dôkazom, keď vo vzťahu k žalobkyňi 1/ nebola preukázaná ponuka nového pracovného miesta s konkrétnymi podmienkami a preto nemohla na novom mieste odmietnuť pracovať. Vedomosť žalovanej o svojom právnom nástupníctve nemá na rozhodnutie vo veci žiadny význam. Z odôvodnenia odvolacieho dôvodu tvrdiaceho nesprávne právne posúdenie žalovaným sa podľa žalobkyne 1/ nedá zistiť, ktoré ustanovenia zákona mali byť nesprávne aplikované. Žalovaná si podľa žalobkyne 1/ nesprávne vysvetľuje možnosť zániku pracovného pomeru fikciou podľa § 29a ZP, keď takéto skončenie nie je možné čase, v ktorom bola zamestnancovi daná výpoveď. V tejto súvislosti žalobkyňa 1/ argumentovala, že zákaz výpovede stanovený § 64 Zákonníka práce je daný na ochranu zamestnanca a na tento zákaz je povinný súd prihliadať aj v prípade, že by ho zamestnanec nenamietal. Za nedôvodnú označil aj námietku nevykonania navrhnutých dôkazov, keď v podanom odvolaní neuvádza, ktoré dôkazy neboli vykonané a čo by sa nimi preukázalo. Za nepravdivé označil aj tvrdenie žalovaného o nepreukázaní zrušenia poverenia pre pani I. F. riaditeľkou školy pred podaním výpovedí žalobcom, keď k zrušeniu poverenia došlo ráno 30.08.2018, kedy pani F. odmietla prevziať zrušenie svojho poverenia. Za správne považoval aj závery súdu o nemožnosti poveriť inú osobu po zániku funkcie riaditeľa. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a žalovanú zaviazat' na náhradu trov konania.

8. Iné prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany v odvolacom konaní sporovými stranami neboli uplatnené.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario), pričom v prvom rade skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, čo je jeho povinnosťou vyplývajúcou priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 CSP s použitím § 378 CSP. Nadväzne dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Poprad je nutné zrušiť pre nesplnenie procesných podmienok a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie [§ 389 ods. písm. a) CSP].

10. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

11. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu čl. 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu odvolacieho konania. Teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky, ktorými sú v sporovom konaní žaloba a splnenie poplatkovej povinnosti, ďalej procesné podmienky na strane súdu, ktorými sú právomoc, príslušnosť a zákonné obsadenie súdu a napokon aj procesné podmienky na strane sporových strán (pozitívne procesné podmienky) ktorými sú procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom s riadnym plnomocenstvom a tzv. negatívne procesné podmienky medzi ktoré patria prekážka začatého konania a prekážka rozsúdenej veci. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou prvoinštančného súdu a rovnako aj súdu odvolacieho počas celého priebehu konania. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné, čo znamená, že prítomnosť takéhoto nedostatku absolútne bráni súdu v konaní a rozhodnutí vo veci a jedine správne rezultuje do zastavenia konania. Nedostatky iných procesných podmienok sú odstrániteľné, a teda súd po zistení nedostatku procesnej podmienky sa pokúsi tento nedostatok odstrániť vlastným postupom alebo výzvou voči strane sporu. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a) CSP tak trpí konanie pred prvoinštančným súdom v prípade, keď tento vec prejednal a rozhodol napriek nesplneniu niektorej z vyššie uvedených procesných podmienok.

12. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

13. V rozsahu vecnej, funkčnej a kauzálnej príslušnosti hovoríme o odstrániteľnom nedostatku podmienky konania, pretože nemá za následok zastavenie konania, ale len postúpenie veci príslušnému súdu.

14. Zákonom č. 150/2022 Z. z. okrem iného došlo k zmene a doplneniu zákona č. 160/2015 Z. z. CSP. V rámci tejto zmeny došlo s účinnosťou od 01.06.2023 k zmene kauzálnej príslušnosti súdov v pracovnoprávných sporoch, konkrétne k zmene znenia § 24 písm. e) CSP, keď v znení účinnom od 01.06.2023 sa na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a v sporoch z kolektívnych pracovnoprávných vzťahov, štrajku a výluky stal pre obvod Krajského súdu v Prešove namiesto Okresného súdu Poprad kauzálnu príslušným Okresný súd Prešov.

15. Pokiaľ dochádza k zmene procesného predpisu, je potrebné prihliadať na ustanovenia intertemporálnej povahy, ktorými sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených či zmenených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne, a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.10.2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie zo dňa 12.04.2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie zo dňa 22.09.2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález zo dňa 8.02.2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

16. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy nemusí explicitne vyjadrovať, t. j. platí aj bez toho, aby bol priamo vyjadrený.

17. Intertemporálnym ustanovením - prechodným ustanovením k úpravám účinným od 01.06.2023 je § 471c CSP, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31.05.2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31.05.2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

18. Ustanovenie § 471c CSP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesno-právnej úpravy Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 01.06.2023 a vzťahuje sa výlučne na konania

začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Napriek tomu, že Civilný sporový poriadok rozoznáva a upravuje vecnú, miestnu, kauzálnu a funkčnú príslušnosť zvlášť, ust. § 471c CSP sa dotýka len vecnej a miestnej príslušnosti súdov. Uvedené ustanovenie CSP neupravuje dokončenie konaní začatých a právoplatne neskončených do 31.05.2023 na súdoch kauzálnu a funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31.05.2023.

19. Pokiaľ teda na konanie v pracovnoprávných sporoch podľa predpisov účinných do 31.05.2023 bol kauzálnu príslušný Okresný súd Poprad [§ 23 písm. g) CSP účinného do 31.05.2023], zatiaľ čo s účinnosťou od 01.06.2023 je na konanie v pracovnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Prešove kauzálnu príslušný Okresný súd Prešov [§ 24 písm. e) CSP] a súčasne § 471c CSP (intertemporálne ustanovenie) explicitne neupravilo, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31.05.2023 sa dokončia na súde kauzálnu príslušnom podľa predpisov účinných do 31.05.2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je na konanie v pracovnoprávných sporoch začatých a právoplatne neskončených do 31.05.2023 pre obvod Krajského súdu v Prešove kauzálnu príslušný Okresný súd Prešov. V takomto prípade na určenie príslušnosti súdu nemajú vplyv žiadne okolnosti na strane účastníkov konania (ako to predpokladá § 36 ods. 2 CSP a v ňom vyjadrená zásada „perpetuatio fori“), pretože príslušnosť súdu sa odvíja len od zmeny procesného predpisu.

20. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na analógiu vo vzťahu k rozhodnutiam ohľadne funkčnej príslušnosti súdu podľa Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z., ďalej len „CMP“) v nadväznosti na § 396b CMP upravujúci prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.06.2023 obdobne ako § 471c CSP, a to na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.06.2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Ndc/30/2023 zo dňa 26.07.2023 a sp. zn. 4Ndc/11/2023 zo dňa 25. júla 2023, ktorými bola okamžite aplikovaná nová procesná úprava funkčnej príslušnosti súdov podľa CMP účinného od 01.06.2023. Ustanovenie § 396b (obdobne ako § 471c CSP) neupravuje dokončenie vecí v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31.05.2023 na súdoch funkčne (ani kauzálnu) príslušných podľa predpisov účinných do 31.05.2023.

21. V okolnostiach súdnej veci je nepochybné, že Okresný súd Poprad vydal napadnutý rozsudok v čase, kedy už boli zmenené podmienky kauzálnej príslušnosti súdov v individuálnych pracovnoprávných sporoch, ako sú popísané v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto uznesenia. Jedným z dôsledkov zmeny kauzálnej príslušnosti súdov v pracovnoprávných sporoch je aj zmena sudcu, ktorý je vo veci oprávnený konať a rozhodnúť. Zákonným sudcom je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na kauzálnu príslušnom súde a je určený v súlade so zákonom rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej pracovnoprávnej veci (por. § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (por. § 3 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z.).

22. V naznačenej súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc52/2010 z 05.10.2010), podľa ktorého je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“) garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosťou medzi súdom, ktorý je založený na zákone, a jeho nezávislosťou, ako to vyjadruje článok 6 ods. 1 prvá veta dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“), garantuje tento Dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu. Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ďalej len „listina“; čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb., ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť (právo) domáhať sa (zákonom) ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v (zákonom) určených prípadoch na inom orgáne (Slovenskej republiky), do ktorého tiež zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon).

Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodu (totožný zámer) na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť).

23. Nesprávne obsadenie súdu nespočíva len v situácii, ak namiesto senátu rozhodol sudca, ale ide aj o otázku zákonného sudcu. Náprava nedostatku tejto procesnej podmienky spočíva v zrušení rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, s predpokladom odstránenia zistenej procesnej vady. (DUDITŠ, Ladislav. § 389 [Zrušenie rozhodnutia]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1302, marg. č. 3.)

24. S ohľadom na uvedené je dôvodný záver, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané za situácie, keď neboli splnené všetky procesné podmienky stanovené platným procesným právnym predpisom, konkrétne podmienky kauzálnej príslušnosti Okresného súdu Poprad na prejednanie tohto druhu sporu, keďže počnúc dňom 01.06.2023 sa kauzálne príslušným súdom aj v tejto sporovej veci stal Okresný súd Prešov, ktorému mala byť vec bezodkladne postúpená Okresným súdom Poprad ešte pred vydaním rozhodnutia vo veci samej. Inak povedané, pre okamžitú aplikabilitu ustanovení, ktorými došlo k zmene v kauzálnej príslušnosti súdov už Okresný súd Poprad v čase rozhodovania 10.07.2023 „neexistoval“ ako kauzálne príslušný súd pre individuálne pracovnoprávne spory.

25. Po zistení uvedeného pochybenia neostávalo pre naplnenie požiadaviek vyplývajúcich z čl. 6 Dohovoru odvolaciemu súdu iné, než bez vecného prejednania odvolania žalovaného postupom v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Konanie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tvorí vždy jeden celok, preto vydanie prvoinštančného rozhodnutia nepríslušným súdom znemožňuje nápravu tohto nedostatku výhradne v rámci odvolacieho konania (t. j. bez zrušenia odvolaním napadnutého rozhodnutia). Takémuto rozhodnutiu nebráni ani § 390 ods. 1 CSP, ktorého účelom je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, nakoľko za splnenú nemožno považovať podmienku pod písm. b) označeného ustanovenia, že by v tomto odvolacom konaní rozhodoval odvolací súd o odvolaní proti novému rozhodnutiu (kauzálne príslušného) súdu prvej inštancie. Tým totiž k 10.07.2023 nebol Okresný súd Poprad, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, ale už Okresný súd Prešov, ktorého kauzálna príslušnosť vec prejednať a rozhodnúť vznikla dňom 01.06.2023, aj keď mu vec bola postúpená až po vydaní napadnutého rozsudku dňa 16.10.2023. Na podporu správnosti uvedeného výkladu limitov vyplývajúcich z § 390 CSP odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 238/2023 zo dňa 07.09.2023, ktorý za rozhodnutie v rozpore s účelom označeného ustanovenia nepovažoval zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré bolo vydané pre nesplnenie procesných podmienok z dôvodu vylúčenia zákonnej sudkyne z konania, pretože nepreskúmal rozhodnutie okresného súdu meritórne (por. bod 28. odôvodnenia označeného nálezu), ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 215/2022 z 26.04.2022, podľa ktorého nemožno za arbitrárne (rozporné s obsahom označeného ustanovenia) považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd zruší v poradí druhé meritórne rozhodnutie prvoinštančného súdu potom, ako ním bol v predchádzajúcom konaní zrušený len skorší kontumačný rozsudok pre nesplnenie podmienok na jeho vydanie bez toho, aby predmet sporu meritórne posudzoval. Ústavný súd Slovenskej republiky pripustil ústavnú súladnosť opakovaného (t. j. v poradí druhého) zrušenia rozhodnutia okresného súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie aj v jednom zo svojich najnovších rozhodnutí (č. k. III. ÚS 570/2023-30 zo dňa 21.12.2023), konkrétne za predpokladu že odvolaním napadnutý rozsudok trpí mimoriadne závažnými nedostatkami (napr. súd prvej inštancie sa v rozpore s § 391 ods. 2 CSP nijak nevysporiadal so skorším rozhodnutím krajského súdu, vo svojej podstate len opakuje rovnaké odôvodnenie a pod.) a prejednaním veci pred odvolacím súdom hrozí riziko porušenia iných ústavných práv sporových strán; odvolací súd je však povinný dôkladne odôvodniť účelnosť takéhoto svojho postupu.

26. Úlohou súdu prvej inštancie, ktorému pred predložením veci odvolaciemu súdu bola Okresným súdom Poprad vec už postúpená, bude vec opätovne prejednať a vo veci znovu rozhodnúť. Skutkový stav zistený vo veci a jeho vyhodnotenie je potrebné v novom rozhodnutí o merite veci primerane opísať, tak aby rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo preskúmateľné a jeho odôvodnenie zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP. Na riadne zistený a vyhodnotený skutkový stav je následne potrebné aplikovať správnu právnu normu, tak aby bol naplnený princíp právnej istoty, t.j. aby bol spor rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. K relevantnej

argumentácii žalobcov 1/ až 3/ ako aj žalovaného, produkovanej v konaní pred súdom prvej inštancie je zároveň potrebné poskytnúť dostatočnú a logicky nerozpornú právnu odpoveď. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne znovu aj o trovách celého konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).